T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/554
KARAR NO : 2025/21
KARAR TR : 07/01/2025

ÖZET: İdari memur unvanıyla İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği bünyesinde çalışmakta iken, İhracatçı Birlikleri Yönetim Kurulu kararı ile iş akdi feshedilen ve Türkiye İhracatçılar Meclisince fesih kararı onaylanan davacının, iş akdinin feshinin iptali ve işe iadesi ile parasal haklarının ödenmesi istemine ilişkin davasının, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A. G.
Vekili : Av. S. D. İ.
Davalılar : 1- İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği
Vekili : Av. M. Ö.
2- Türkiye İhracatçılar Meclisi Başkanlığı
Vekili : Av. B. N. A.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği bünyesinde idari memur unvanı ile çalışan müvekkkilinin, sözleşmesinin feshedilmesine ilişkin 22/11/2022 tarih ve 14 sayılı İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Yönetim Kurulu kararı ve anılan kararın Türkiye İhracatçılar Meclisince onaylanmasına yönelik 22/11/2022 tarihli kararın iptali, yoksun kaldığı özlük haklarının iadesi ve maddi hakların işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalıların vekilleri, yasal süresi içinde sundukları cevap dilekçelerinde, davanın adli yargı yerinde çözülmesi gerektiğinden bahisle görev itirazında bulunmuşlardır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

3. İstanbul 8. İdare Mahkemesi 28/02/2023 tarih ve E.2022/2960, K.2023/415 sayılı kararı ile, *"ihracatçı birlikleri bünyesinde istihdam edilen personelin özlük hakları ve yükümlülükleri ile ilişiğin sona ermesi durumlarının 4857 sayılı İş Kanuna tabi olduğu"* gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karara karşı yapılan istinaf başvurusu, İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 1. İdari Dava Dairesinin 07/06/2023 tarih ve E.2023/884, K.2023/991 sayılı kesin kararı ile, *"davacının statü hukukuna tabi olarak görev yaptığı uyuşmazlıkta idari yargının görevli olduğu"* gerekçesiyle kabul ederek kaldırılmış ve davanın esası hakkında karar verilmek üzere dosyayı mahkemesine göndermiştir.

4. İstanbul 8. İdare Mahkemesi 20/12/2023 tarih ve E.2023/1512, K.2023/2765 sayılı kararı ile, istinaf mercii kararına uyarak, dava konusu işlemlerin iptaline, mahrum kalınan parasal haklarının yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesine ve özlük haklarının iadesine karar vermiş, bu karar davalılarca istinaf edilmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden qsG/ChY - YcfG6vc - IwOUYCb - QJ1HWw= ile erişebilirsin

5. İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 1. İdari Dava Dairesi 30/04/2024 tarih ve E.2024/399, K.2024/683 sayılı kararı ile, *"2247 sayılı Kanun'un 10. maddesindeki usule uyulmaksızın karar verildiği"* gerekçesiyle istinaf başvurusunun kabulü ile kararın kaldırılarak mahkemesine gönderilmesine kesin olarak karar vermiştir.

6. **İstanbul 8. İdare Mahkemesi 23/05/2024 tarih ve E.2024/987 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünün idari yargıya ait olduğu, dolayısıyla mahkemelerinin görevli olduğu gerekçesiyle, davalıların görev itirazlarının reddine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"Dava dosyasının incelenmesinden; 09/04/2009 tarihinden itibaren İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğinde idari memur olarak görev yapan davacının iş sözleşmesinin son dönemde gerçekleştirdiği iş ve işlemlerden verim alınamadığı gerekçesiyle feshedilmesine ilişkin 21/11/2022 tarih ve 14 sayılı İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Yönetim Kurulu Kararı ve 22/11/2022 tarihli Türkiye İhracatçılar Meclisi Onayı'nın iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.*
>
> *Anayasa Mahkemesi'nin 18/07/2012 tarih ve E:2011/85 K:2012/109 sayılı Kararı'nda yer verildiği şekli ile 18/06/2009 tarihli, 5910 sayılı Türkiye İhracatçılar Meclisi İle İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile tüzel kişilikleri oluşturulan ve kendi üyeleri arasından yargı gözetiminde yapılacak seçimle organları belirlenen ve Anayasa'nın 135. maddesinde öngörülen özellikleri taşıyan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları olduğu kabul edilen Türkiye İhracatçılar Meslisi ve İhracatçı Birlikleri'nin hukuki statüsünün kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olduğu hususunda duraksama bulunmamaktadır.*
>
> *Olayda; davacının 09/04/2009 tarihinden dava konusu işlemin tesis edildiği 21/11/2022 tarihine kadar geçen dönemde idari memur olarak görev yaptığı, 5910 sayılı Kanun'un 03/07/2009 tarihinde yürürlüğe girmesiyle birlikte personel rejimi 4857 sayılı İş Kanunu hükümleri uyarınca yeniden düzenlenen İhracatçı Birlikleri'nin, 5910 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih itibariyle görev yapmaya devam eden personeline yönelik geçiş hükümlerinin düzenlendiği 5910 sayılı Kanun'un Geçici 1. maddesi ile personelin aynı statü ve özlük hakları ile görevlerine devam edeceği, mevcut statüsünü koruyacağı ifade edildiğinden bu yönüyle davacının mevcut statüsünün korunması korunması karşısında iş bu davanın görüm ve çözümünde idari yargı yerlerinin görevli bulunduğu sonucuna varılmaktadır."*

7. Davalıların vekilleri tarafından, süresi içinde verilen dilekçeler ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçeler, dava dosyasının aslı ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi

8. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden bahisle, 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gereğince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vererek dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Bilindiği gibi, Anayasa'nın "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları" başlıklı 135. maddesinin birinci fıkrasında; "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden qsG/ChY - YcfG6vc - IwOUYCb - QJ1HWw= ile erişebilirsin

seçilen kamu tüzelkişilikleridir." hükmüne, 5910 sayılı Kanun'un 2. maddesinde; "Bu Kanunun uygulanmasında; / b) Birlik: İhracatçıları örgütlendirmek suretiyle ihracatı artırmak ve dış ticaretin ülke menfaatine uygun olarak gelişmesini sağlamak üzere, özel bütçeye sahip ve tüzel kişiliği haiz olarak kurulan ihracatçı birliğini, / .... / d) TİM: Birliklerin koordinasyonunu sağlamak, ihracatçıların sorunlarının çözümüne yönelik çalışmalarda bulunmak, dış ticaretin ülke menfaatine uygun olarak gelişmesine yardımcı olacak çalışmalar yapmak ve ihracatçıları en üst düzeyde temsil etmek üzere, ihracatçı birliklerinin üst kuruluşu olan özel bütçeye sahip ve tüzel kişiliği haiz Türkiye İhracatçılar Meclisini, / ifade eder." hükmüne, "Personel" başlıklı 20. maddesinde; "(/) TİM ve birlik genel sekreterliği; genel sekreter ve yardımcıları ile diğer personelden oluşur, 1 (2) TIM ve birlikterde istihdam edilenler, bu Kanun ve bu Kanuna dayanlarak çtkarılacak yönetmelik hükümleri ile 4857 saytlı İş Kanunu ve Insan Kaynakları Yönetmeliği hükümlerine tabidir hükmüne, geçici 1. maddesinin üçüncü fıkrasında ise; "Halen görev yapmakta olan TİM ve birliklerin personeli aynı statü ve özlük hakları ile görevlerine devam ederler, hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan Anayasa Mahkemesinin, 4059 sayılı Kanun'un 6. maddesinin (C) fıkrasının iptali istemiyle açılan dava sonucu verdiği 18.09 2008 tarihli 2006/55 Esas, 2008/145 Karar sayılı kararında; Birliklerin Anayasa'nın 123. maddesi kapsamında kanunla yeya kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanılarak kurulan kamu tüzel kişileri olmadıkları gibi, amaçları, işlevleri ve nitelikleri itibarıyla kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına benzemekle birlikte, kuruluş ve tüzel kişiliklerinin kanunla oluşturulmaması, organların seçiminin yargı gözetiminde yapılmaması ve bağlı kuruluş olarak gösterilmemeleri nedeniyle Anayasa'nın 135. maddesinde yer alan kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları kapsamına da girmediklerinin vurgulandığı, buna karşılık 5910 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten sonra verdiği 18.07.2012 tarihli ve 201 1/85 E., 2012/109 K sayılı kararıyla; Türkiye İhracatçılar Meclisi ve İhracatçı Birliklerinin, 5910 sayılı Kanun ile tüzel kişilikleri oluşturulmuş, kendi üyeleri arasından yargı gözetiminde yapılacak seçimle organları belirlenen, Anayasa'nın 135. maddesinde öngörülen özellikleri taşıyan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları olduğuna karar verdiği anlaşılmış, 11.10.2023 tarihli ve 2022/96 E. 2023/174 K. sayılı kararında da ayni hususları vurguladığı görülmüştür.

Bu durumda, yukarıda zikredilen mevzuat hükümleri ve Anayasa Mahkemesinin kararları dikkate alındığında, davalı idarelerin davacının işe girdiği tarih itibarıyla özel hukuk tüzel kişisi niteliğinde oldukları, bu itibarla 5910 sayılı Kanun'un geçici maddesi de dikkate alındığında uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre çözülmesi gerektiği sonucuna varılmıştr.

Diğer taraftan, 5910 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra, davalı idarelerin Anayasa'nın 135. maddesinde belirtilen kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu niteliğine büründükleri anlaşılmış ise de 5910 sayılı Kanun'un 20. maddesi uyarınca TİM ve birliklerde istihdam edilenlerin bu Kanun ile 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine tabi oldukları belirtildiğinden ve 5910 sayılı Kanun'da personelin niteliğine ilişkin bir hüküm bulunmadığından, dava konusu uyuşmazlıkta 4857 sayılı Kanun hükümlerinin dikkate alınacağı, bu yönüyle de uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde çözülmesi gerektiği düşünülmektedir. ..."

9. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca, 2247 sayılı Kanun'un 13/3. maddesine göre Danıştay Başsavcısının da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCESİ

10. Danıştay Başsavcısı, uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli olduğu ve 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca yapılmış başvurunun reddi gerektiği yönünde yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir :

"HUKÛKÎ DEĞERLENDİRME :

4059 sayılı Hazine Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 6. maddesinin (c) bendinde ihracatçı birliklerinin Dış Ticaret

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden qsG/ChY - YcfG6vc - IwOUYCb - QJ1HWw= ile erişebilirsin

Müsteşarlığının bağlı kuruluşları olduğu, ihracatçı birliklerinin işleyişleri ve teşkilatlanma esaslarını gösteren statülerinin Bakanlar Kurulu kararı ile belirleneceği kurala bağlanmış olup, bu Kanun hükmü uyarınca yürürlüğe konulan 93/4614 sayılı Bakanlar Kurulu kararına ve İhracatçı Birlikleri Yönetmeliği hükümlerine dayanılarak çıkarılan ihracatçı birliklerinin iç teşkilatlanmaları ile personelin işe alınma, özlük hakları ve çalışma şartlarını düzenleyen 14/05/2005 tarihli ve 17446 sayılı İhracatçı Birlikleri Yönergesinin 3. maddesinde; birliklerde hizmetlerin ataması Müsteşarlık ve Birlik yetkili organlarınca yapılan sözleşmeli personel eliyle yürütüleceği, 10. maddesinde daimi iş akdi fesihlerinde personelin görevine son verilmeden önce Genel Müdürlükten izin alınacağı belirtilmiştir.

Davacının İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği bünyesinde idari memur olarak göreve başladığı 28/04/2009 tarihinden sonra 03/07/2009 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5910 sayılı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 20 maddesinde, ihracatçı birliklerinde istihdam edilenlerin, bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılacak yönetmelik hükümleri ile 4857 sayılı İş Kanunu ve İnsan Kaynakları Yönetmeliği hükümlerine tâbi olduğu, Geçici 1. maddesinin (3) numaralı bendinde, hâlen görev yapmakta olan birlik personelinin aynı statü ve özlük hakları ile görevlerine devam edecekleri kurala bağlanmış, bu Kanuna dayanılarak hazırlanıp 03/09/2009 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İhracatçılar Meclisi ve İhracatçı Birlikleri İnsan Kaynakları Yönetmeliği'nin"Tanımlar"başlıklı 3. maddesinin (h) bendinde" Personel : 4857 sayılı İş Kanununa tâbi olarak daimi, özel ve belirli süreli hizmet sözleşmeli olarak TİM, birlik, irtibat bürosu ve sosyal tesislerde istihdam edilen personel"olarak tanımlanmış;" İdari memurun statüsü" başlıklı Geçici 5. maddesinde, "(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte TİM ve birliklerde idari memur olarak çalışan personel, görevine aynı özlük haklarıyla ve idari personel unvanıyla devam eder."hükmü yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre 5910 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ihracatçı birliklerinde idari memur olarak göreve başlayanların aynı unvanla görevlerine devam edecekleri, anılan Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra işe başlayanların ise 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine tâbi olacakları açıktır.

Bu itibarla, Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı kuruluşu olan ihracatçı birliğinde hizmet akdine değil Bakanlar Kurulu kararı, Yönetmelik ve Yönergede yer alan kamu hukuku kurallarına dayalı olarak işe başlayan ve bu statüsü 5910 sayılı Kanunun Geçici 5. maddesi ile korunan davacı ile davalı ihracatçı birliği arasındaki ihtilafın çözümünde İş Kanunu ve Borçlar Kanununda yer alan hizmet akdine ilişkin özel hukuk kuralları değil kamu hukuku kuralları uygulanacaktır.

Anayasa Mahkemesinin E:2006/55, K:2008/45 sayılı kararında Dış Ticaret Müsteşarlığının teklifi ve Bakanlık onayı ile bağlı kuruluş olarak kurulan ve kuruluşuna dair tebliğin yayınlanmasından sonra tüzel kişilik kazanarak faaliyete başlayan ihracatçı birliklerinin Bakanlar Kurulu kararında belirtilen ve Dış Ticaret Müsteşarlığınca verilen görevleri yürütmelerinin ve ayrıca yönetmelik ve tebliğlerde belirtilen görev ve yetkilerle donatılmalarının bu birliklerin kamu gücü kullanarak kamu hizmeti yaptıklarını gösterdiği ifade edilmiştir.

Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulunun E:1971/1, K:1979/1 sayılı kararında bakanlıklar dahil tüzel kişilikleri olmayan ancak kendilerine kanunlarla ve diğer düzenlemelerle yetki ve görevler tanınan pek çok kamu idare ve merciine karşı Danıştayda iptal davaları açıldığının bilinen bir gerçek olduğu, dava yeterliğinin esasen davacı ve davalı olarak hukuksal sonuçları olan yargısal işlemleri yapmak ve bu işlemlere muhatap olabilmek için karar verebilme yeterliği olduğu, tüzel kişiliği olmayan bir idari merciin davalı olabileceği nasıl kabul ediliyorsa aynı idarenin gerekli hallerde davacı olabileceğinin kabulünün de zorunlu olduğu, Danıştay Kanununda dava açacaklardan gerçek ve tüzel kişiler yerine daha kapsamlı ve idari usul hukuku gereklerine daha uygun biçimde "ilgililer" diye söz edilmesinin de bu anlamda kabul edilmesi gerektiği, kamu hizmetleri alanında görevler üstlenen ve kendisine verilmiş yetkileri kullanan bir idarenin, işlemleri, tutumu ve kararlarıyla toplumun sosyal ve ekonomik hayatına etkili olduğu eylem ve işlemlerinden doğabilecek anlaşmazlıkların çözümü için her türlü girişimde bulunması ve gerekirse davacı ve davalı olmasının da bu idari faaliyetlerin

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden qsG/ChY - YcfG6vc - IwOUYCb - QJ1HWw= ile erişebilirsin

kaçınılmaz sonucu olduğu, bu itibarla idarî yapı içinde belli yetki ve görevleri olan kamu idaresi kuruluşlarının tüzel kişilikleri olmasa da faaliyetlerinden doğan anlaşmazlıklar için kendilerine taraf ve dava ehliyetinin tanınması gerektiği belirtildiğinden, idarî yapı içinde kamu hizmetlerine ilişkin görevler üstlenen ve kendilerine verilmiş yetkileri kullanan kuruluşların tüzel kişiliklerinin olup olmamasına veya tüzel kişiliği ne suretle kazandıklarına bakılmaksızın idari işlem tesis edebileceklerinin kabulü gerekir.

Bu itibarla, kuruluşlarına dair tebliğin yayınlanmasıyla tüzel kişilik kazanan ihracatçı birliklerinin kamu gücü kullanarak kamu hizmeti yaptıkları, ancak Anayasanın 123. ve 135. maddelerine göre tüzel kişilik kazanan kuruluş niteliğinde olmadıklarının Anayasa Mahkemesince ifade edilmesi; bu birliklerde 5910 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce idari memur olarak göreve başlayan ve anılan Kanunun Geçici 5. maddesi uyarınca bu statülerinin korunması nedeniyle kamu hukukuna tâbi bulunanlar hakkında özel hukuk kurallarının uygulanmasını gerektirmeyeceğinden, İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birliğinde kamu hukuku usul ve esaslarına göre idari memur olarak göreve başlayan davacının görevine son verilmesinden kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümü idârî yargının görev alanına girmektedir."

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

11. 5910 sayılı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un *"Tanımlar ve kısaltmalar"* başlıklı 2. maddesinin (d) bendi şöyledir:

"(1) Bu Kanunun uygulanmasında;

...

d) TİM: Birliklerin koordinasyonunu sağlamak, ihracatçıların sorunlarının çözümüne yönelik çalışmalarda bulunmak, dış ticaretin ülke menfaatine uygun olarak gelişmesine yardımcı olacak çalışmalar yapmak ve ihracatçıları en üst düzeyde temsil etmek üzere, ihracatçı birliklerinin üst kuruluşu olan özel bütçeye sahip ve tüzel kişiliği haiz Türkiye İhracatçılar Meclisini,

ifade eder."

12. 5910 sayılı Kanun'un *"Personel"* başlıklı 20. maddesi şöyledir:

"(1) TİM ve birlik genel sekreterliği; genel sekreter ve yardımcıları ile diğer personelden oluşur.

(2) TİM ve birliklerde istihdam edilenler, bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılacak yönetmelik hükümleri ile 4857 sayılı İş Kanunu ve İnsan Kaynakları Yönetmeliği hükümlerine tabidir."

13. 27338 sayılı 03/09/2009 günlü Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İhracatçılar Meclisi ve İhracatçı Birlikleri İnsan Kaynakları Yönetmeliği'nin *"Amaç ve kapsam"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Yönetmelik, Türkiye İhracatçılar Meclisi ve ihracatçı birliklerinin merkez teşkilatı ile irtibat büroları ve sosyal tesis personelinin hizmete alınmaları, görev ve yetkileri, nitelikleri, ilerleme, yükselme, görevden alınma şekilleri, disiplin esasları, yükümlülükleri ile unvanlarını düzenlemektedir."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden qsG/ChY - YcfG6vc - IwOUYCb - QJ1HWw= ile erişebilirsin

14. Yönetmeliğin *"Tanımlar"* başlıklı 3. maddesinin (h) bendi şöyledir:

"Bu Yönetmelik'te geçen;

...

h) Personel : 4857 sayılı İş Kanununa tabi olarak daimi, özel ve belirli süreli hizmet sözleşmeli olarak TİM, birlik, irtibat bürosu ve sosyal tesislerde istihdam edilen personeli,

...

ifade eder."

15. Yönetmeliğin *"İşe alınma"* başlıklı 4. maddesi şöyledir:

"İstihdam edilecek personel, Kanun ve bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uygun olarak TİM'in uygun görüşü alınmak kaydıyla yönetim kurulu tarafından işe alınır."

16. Yönetmeliğin *"Sözleşme türleri"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"(1) İstihdam edilen personele ilişkin sözleşme türleri şunlardır:

a) Daimi hizmet sözleşmesi: Bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinde yer alan unvanlarla istihdam edilen personel ile yapılan ve esasını bu Yönetmeliğin teşkil ettiği sözleşmelerdir.

b) Belirli süreli hizmet sözleşmesi: Belirli süreli işlerde veya belli bir işin tamamlanması veya belirli bir olgunun ortaya çıkması gibi objektif koşullara bağlı olarak yazılı şekilde TİM/Birlik ile personel arasında yapılan belirli süreli sözleşmelerdir.

c) (Değişik:RG-15/6/2012-28324) Özel hizmet sözleşmesi: Bu Yönetmelikte belirlenen esaslar haricinde ve bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinde belirtilen unvanlar dışında istihdam edilmek üzere, özel ihtisas gerektiren konularda çalıştırılması gerekebilecek, temininde zorluk çekilen en az dört yıllık yüksekokul mezunu ve konusunda en az dört yıllık iş tecrübesi bulunan personel ile yapılan sözleşmelerdir.

(2) İstihdam edilecek personel ile imzalanacak sözleşme, yönetim kurulu adına yönetim kurulu başkanı veya birden fazla birliğin işlerinin yürütüldüğü genel sekreterliklerde koordinatör başkan veya yönetim kurulunun verdiği yetkiye istinaden genel sekreter tarafından imzalanır. Genel sekreter ile yapılacak sözleşme ise yönetim kurulu adına yönetim kurulu başkanı veya birden fazla birliğin işlerinin yürütüldüğü genel sekreterliklerde koordinatör başkan tarafından imza edilir.

(3) (Değişik:RG-20/1/2023-32079)(3) Belirli süreli ve özel hizmet sözleşmeli olarak birlik genel sekreterliğinde istihdam edilen personel sayısı, daimi hizmet sözleşmesi ile istihdam edilen personel sayısının yüzde (Değişik ibare:RG-9/3/2024-32484) yirmisini ve her halükarda (Değişik ibare:RG-9/3/2024-32484) otuz kişiyi geçemez. Bir önceki yıl personel giderleri, gelirlerinin yüzde kırkından fazla olan birliklerce, belirli süreli ve özel hizmet sözleşmeli yeni personel istihdam edilemez. Projenin toplam giderlerinin asgari yüzde ellisinin ulusal ve uluslararası kuruluşlardan sağlanan fonlarla karşılanması kaydıyla, münhasıran o projenin yürütülmesi için istihdam edilen personel için bu fıkrada yer alan yüzde (Değişik ibare:RG-9/3/2024-32484) yirmi ve (Değişik ibare:RG-9/3/2024-32484) otuz kişi sınırı uygulanmaz.

(4) Yönetim kurulunca belirlenen kadro tespit cetvelinde yer alan kadrolar haricinde personel çalıştırılamaz.

(5) Daimi, özel ve belirli süreli hizmet sözleşme örnekleri TİM tarafından hazırlanır ve tüm birliklerde kullanılır."

17. Yönetmeliğin *"İdari memurun statüsü"* başlıklı geçici 5. maddesi şöyledir:

"(Ek:RG-1/6/2023-32208)

(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte TİM ve birliklerde idari memur olarak çalışan personel, görevine aynı özlük haklarıyla ve idari personel unvanıyla devam eder."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden qsG/ChY - YcfG6vc - IwOUYCb - QJ1HWw= ile erişebilirsin

18. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar."

19. 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun *"Görev"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

" (1) İş mahkemeleri;

a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına,

b) İdari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyuşmazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye İş Kurumunun taraf olduğu iş ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklara,

c) Diğer kanunlarda iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyuşmazlıklara, ilişkin dava ve işlere bakar."

B. Yargı Kararları

20. Anayasa Mahkemesinin 18/09/2008 tarih ve E.2006/55, K.2008/145 sayılı kararında; İhracatçı Birliklerinin kuruşu ve görevlerinin dayanak maddelerinden olan 4059 sayılı Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 6. maddesinin (c) bendi, Türkiye İhracatçılar Birliğini (TİB) Hazine Müsteşarlığının bağlı kuruluşları arasında saymakta iken; Anayasa Mahkemesince, Birliklerin Anayasa'nın 123. maddesi kapsamında Kanun'la veya Kanun'un açıkça verdiği yetkiye dayanılarak kurulan kamu tüzelkişileri olmadıkları gibi, amaçları, işlevleri ve nitelikleri itibariyle kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına benzemekle birlikte, kuruluş ve tüzelkişiliklerinin Kanun'la oluşturulmaması, organların seçiminin yargı gözetiminde yapılmaması ve bağlı kuruluş olarak gösterilmemeleri nedeniyle Anayasa'nın 135. maddesinde yer alan kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları kapsamına da girmedikleri, özet gerekçesiyle anılan Kanun'un 6. maddesinin (c) bendi iptal edilerek, TİB'nin özel hukuk tüzel kişiliği vurgulanmıştır.

21. Uyuşmazlık Mahkemesi, 11/11/2013 tarih ve E.2013/1456, K.2013/1641 sayılı kararında; İhracatçılar Meclisi Genel Sekreter Yardımcısı olan davacının hizmet sözleşmesinin feshine ilişkin uyuşmazlıkta adli yargının görevli olduğuna kesin olarak karar vermiş ve gerekçesini şöyle açıklamıştır:

"... 5910 sayılı Kanun, davacının iş sözleşmesinin fesih tarihi olan 21/05/2009 tarihinden sonra 03/07/2009 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup, her ne kadar

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden qsG/ChY - YcfG6vc - IwOUYCb - QJ1HWw= ile erişebilirsin

bu Kanun'un öncesinde davalı TİM Personel rejimini düzenleyen mülga "Türkiye İhracatçılar Meclisi Yönetmeliği"nin "Genel Sekreterlik" hususunu düzenleyen 20. maddesinde, Genel Sekreter Yardımcılarının Müsteşar onayı ile atanmalarının bu kişilerin atama ve görevden alınmalarına ilişkin işlemlerin 5910 sayılı Yasadan önceki dönemde idari işlem olduğu izlenimini doğuruyor ise de, bu konudaki tereddüt davalı Birliğin kuruşu ve görevlerinin dayanak maddelerinden olan 4059 sayılı Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 6. Maddesinin (c) bendinin Anayasa Mahkemesince 18/09/2008 gün ve 2006/55 E, 2008/145 K sayı ile iptal edilmesi ile sona ermiş bulunmaktadır. Şöyle ki; anılan Kanun'un iptale konu (c) bendi TİB'ni Hazine Müsteşarlığının bağlı kuruluşları arasında saymakta iken, Anayasa Mahkemesinin; Birliklerin Anayasanın 123. Maddesi kapsamında Kanunla veya Kanun'un açıkça verdiği yetkiye dayanılarak kurulan kamu tüzelkişileri olmadıkları gibi, amaçları, işlevleri ve nitelikleri itibariyle kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına benzemekle birlikte, kuruluş ve tüzelkişiliklerinin Kanunla oluşturulmaması, organların seçiminin yargı gözetiminde yapılmaması ve bağlı kuruluş olarak gösterilmemeleri nedeniyle Anayasanın 135. Maddesinde yer alan kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları kapsamına da girmedikleri, özet gerekçesi ile (c) bendini iptal ederek, TİB'nin özel hukuk tüzel kişiliği vurgulanmıştır.

Anılan kararda, Birlik üyeliğinden çıkarılma işleminin iptali için açılan davada verilen ret kararının temyiz aşamasında, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme iptali ve yürürlüğünün durdurulması istemiyle başvurmuş olup, Anayasa Mahkemesi 18/09/2008 gün ve 2006/55 E, 2008/145 K sayı ile; ''Birlikler, bu yapılarıyla, Anayasa'nın 123. maddesi kapsamında yasayla veya yasanın açıkça verdiği yetkiye dayanılarak kurulan kamu tüzelkişileri olmadıkları gibi, amaçları, işlevleri ve nitelikleri itibariyle kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına benzemekle birlikte, kuruluş ve tüzelkişiliklerinin yasayla oluşturulmaması, organların seçiminin yargı gözetiminde yapılmaması ve bağlı kuruluş olarak gösterilmeleri nedeniyle Anayasa'nın 135. maddesinde yer alan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları kapsamına da girmemektedir. Bu birlikler, Anayasa'nın ne 123. ne de 135. maddesine göre tüzelkişilik kazanan kuruluş niteliğindedir. Açıklanan nedenlerle itiraz konusu kural Anayasa'nın 7., 123. ve 135. maddelerine aykırıdır. İptali gerekir.'' demek suretiyle 4059 sayılı Hazine Müsteşarlığı İle Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 6. maddesinin (c) fıkrasının ikinci tümcesinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline karar vermiştir.

Bu durumda, Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda zikredilen kararı ile Kanunla veya Kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanılarak kurulan kamu tüzel kişisi ya da kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olmayan Türkiye İhracatçılar Meclisinde çalışan görevlilerin kamu görevlisi olduklarından bahsedilemeyeceği gibi, bu kişiler hakkında görevlerinin sona erdirilmesi sonucunu doğuran işlemlerin de idare tarafından kamu gücüne dayanılarak tek başına tesis edilen buyurucu niteliği bulunan idari işlem sayılması da olanaklı değildir.

Öte yandan; 27338 sayılı 03/09/2009 günlü RG.de yayımlanan "Türkiye İhracatçılar Meclisi Ve İhracatçı Birlikleri İnsan Kaynakları Yönetmeliği"nin (Değişik madde: 11/10/2011-28081 S.R.G. Yön/8.md.) 12. Maddesinde "(1) (Değişik fıkra: 15/06/2012 - 28324 S.R.G. Yön./4. md.) Personelin genel sekreterlik ile ilişiği, kendi isteği ile görevden ayrılma, emeklilik, malullük ve ölüm hali ile 65 yaşının tamamlanması halinde kendiliğinden; bu Yönetmelikte ilişiğin kesilmesini gerektirecek diğer hususların gerçekleşmesi hali ile 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre hizmet sözleşmesinin feshini gerektiren hallerde yönetim kurulu kararı ile sona erer." hükmü ile de, TİM'de istihdam edilen personelin İş Kanunu hükümlerine göre istihdamı düzenlenmiş bulunmaktadır.

Bu yasal düzenlemeler ışığında, Türkiye İhracatçılar Meclisinde genel sekreter yardımcısı olarak çalışırken 21.05.2009 tarihinde iş akdi feshedilen davacının, iş akdinin feshine dair işlemin idari işlem sayılması olanağı bulunmadığından, iş akdinin feshi nedeniyle uğradığı zararın tazmini istemiyle açılan davanın da idari yargı yerinde görülmesi mümkün değildir...."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden qsG/ChY - YcfG6vc - IwOUYCb - QJ1HWw= ile erişebilirsin

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

22. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/01/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalıların vekillerinin anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

23. Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

24. Dava, idari memur unvanıyla İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği bünyesinde çalışmakta iken, İhracatçı Birlikleri Yönetim Kurulu kararı ile iş akdi feshedilen ve Türkiye İhracatçılar Meclisince fesih kararı onaylanan davacının iş akdinin feshinin iptali ve işe iadesi ile parasal haklarının ödenmesi istemiyle açılmıştır.

25. Somut olayda, davacının davalı kurum bünyesinde 28/04/2009 tarihinden itibaren *"idari memur"* unvanıyla iş akdi kapsamında Genel Sekreterlik nezdinde işe başladığı, son dönemde gerçekleştirdiği iş ve işlemlerden verim alınmadığı gerekçesiyle sözleşmesinin feshedilmesine ilişkin 22/11/2022 tarih ve 14 sayılı İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Yönetim Kurulu kararı ve anılan kararın Türkiye İhracatçılar Meclisince onaylanmasına yönelik 22/11/2022 tarihli kararın iptali, yoksun kaldığı özlük haklarının iadesi ve maddi hakların işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle görülmekte olan davanın açıldığı, yukarıda anılan Anayasa Mahkemesi kararı gerekçesi ile temel 5910 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan Yönetmelik hükümleri gereğince davacının işçi statüsünün değişmeyeceği ve bu statüsüne göre de 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine tabi olduğu, davacının iş akdinin feshinden sonra yürürlüğe giren Yönetmeliğin geçici 5. maddesindeki düzenlemenin de davacı hakkında uygulanamayacağı anlaşılmaktadır.

26. Buna göre, idari yargı yerlerinde açılabilen idari davaların, bir tarafını idarenin teşkil ettiği ve bunların kamu hukukuna tabi hukukî uyuşmazlıkları kapsadığı; buna karşın İş Kanunu'na tabi iş sözleşmelerinin feshinden dolayı işveren ile işçi arasında ortaya çıkan özel hukuka tabi hukuki uyuşmazlıkların çözüm yerinin iş mahkemeleri olduğu, iş akdinin feshine ilişkin işlemin geçersizliğine ve işe iadesine ilişkin uyuşmazlığın iş mahkemesinde (adli yargı) görüm ve çözümünün gerektiği sonucuna varılmaktadır.

27. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun kabulü ile İstanbul 8. İdare Mahkemesinin 23/05/2024 tarih ve E.2024/987 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden qsG/ChY - YcfG6vc - IwOUYCb - QJ1HWw= ile erişebilirsin

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile İstanbul 8. İdare Mahkemesinin 23/05/2024 tarih ve E.2024/987 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

07/01/2025 tarihinde, Üyeler Nilgün TAŞ ve Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden qsG/ChY - YcfG6vc - IwOUYCb - QJ1HWw= ile erişebilirsin

KARŞI OY

Dava, İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğinde idarî memur olarak görev yapan A. G. 'in sözleşmesinin feshedilmesine ilişkin 22/11/2022 tarihli ve 403-9323 sayılı işlem ile bildirilen 21/11/2022 tarihli ve 14 sayılı İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Yönetim Kurulu Kararı ve 22/11/2022 tarihli Türkiye İhracatçılar Meclisi Onayının iptali istemiyle açılmıştır.

4059 sayılı Hazine Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 6. maddesinin (c) bendinde, yer alan *"Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı kuruluşları; ihracatçı ve ithalatçı birlikleri ve bunların oluşturduğu Dış Ticaret Birlikleri üst kuruluşu ile İhracatı Geliştirme ve Etüt Merkezidir. İhracatçı Birlikleri, İthalatçı Birlikleri ve bunların üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyişleri, gelirleri, gelirlerinin kullanım esasları, iştigal sahaları, denetimleri, organları ve üyeliğe ilişkin esasları ile üyelerinin hak ve yükümlülüklerini gösteren statüleri Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenir."* kuralı yer almış; ancak bu düzenleme E.2006/55, K.2008/145 sayılı Anayasa Mahkemesi kararı ile iptal edilmiştir.

4059 sayılı Kanun uyarınca çıkarılan 05/07/1993 tarihli ve 93/4614 sayılı İhracatçı Birliklerinin Kuruluşu, İşleyişi, İştigal Sahaları, Organları, Üyelerin Hak ve Yükümlülüklerine Dair Bakanlar Kurulu Kararının 27. maddesinin (c) bendinin 5. fıkrasında, birlik personelinin atama ve özlük haklarına ilişkin düzenlemelerin personel yönetmeliğinde gösterileceği belirtilmiştir.

Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca hazırlanarak yürürlüğe konan İhracatçı Birlikleri Yönetmeliğinin 29. maddesinde birliklerin iç teşkilatlanmaları ile personelin işe alınmaları, mali ve sosyal hakları ve çalışma şartlarının, ilgili mevzuat çerçevesinde Müsteşarlıkça düzenleneceği ifade edilmiştir. 93/4614 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ve İhracatçı Birlikleri Yönetmeliği hükümleri uyarınca hazırlanan ihracatçı birliklerinin iç teşkilatlanmaları ile personelin işe alınması, özlük hakları ve çalışma şartlarını düzenleyen 14/05/2005 tarihli ve 17446 sayılı İhracatçı Birlikleri Yönergesinin "Çalışma Şekli" başlıklı 3. maddesinde "Birliklerde hizmetler, ataması Müsteşarlık ve Birlik yetkili organlarınca yapılan sözleşmeli personel eliyle yürütülür" kuralına yer verilmiş, 4. maddesinde sözleşme türleri; daimi hizmet sözleşmesi, geçici hizmet sözleşmesi ve özel hizmet sözleşmesi olarak sayılmış; *"daimi hizmet sözleşmesi"* daimi görevlerde çalıştırılacak personel ile yapılan ,esaslarını bu Yönergenin teşkil ettiği sözleşmeler olarak tanımlanmış; 10. maddesinde ise Yönergenin 4-b, 4-c maddeleri kapsamında istihdam edilen personel ile 11. maddenin son paragrafı ve 23. maddeye göre personelin cezaen işten çıkarılması işlemlerinin Genel Sekreter tarafından re' sen yapılacağı,diğer iş akdi fesihlerinde ise personelin görevine son verilmeden önce Genel Müdürlükten izin alınacağı kurala bağlanmıştır.

03/07/2009 tarihli ve 27277 sayılı Resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5910 sayılı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 20. maddesinde, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve birliklerde istihdam edilenlerin, bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılacak yönetmelik hükümleri ile 4857 sayılı İş Kanunu ve İnsan Kaynakları Yönetmeliği hükümlerine tâbi olduğu, Geçici 1. maddesinin (3) numaralı bendinde halen görev yapmakta olan TİM ve birliklerin personelinin aynı statü ve özlük hakları ile görevlerine devam edecekleri belirtilmiş, bu Kanuna dayanılarak hazırlanıp, 03/09/2009 tarihli ve 27338 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İhracatçılar Meclisi ve İhracatçı Birlikleri İnsan Kaynakları Yönetmeliği'nin *"Tanımlar "* başlıklı 3. maddesinin (h) bendinde *"Personel : 4857 sayılı İş Kanununa tâbi olarak daimi, özel ve belirli süreli hizmet sözleşmeli olarak TİM, birlik, irtibat bürosu ve sosyal tesislerde istihdam edilen personel"* olarak tanımlanmış; *"İdari memurun statüsü"* başlıklı Geçici 5. maddede *"(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte TİM ve birliklerde idari memur olarak çalışan personel, görevine aynı özlük haklarıyla ve idari personel unvanıyla devam eder."* hükmüne yer verilmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden qsG/ChY - YcfG6vc - IwOUYCb - QJ1HWw= ile erişebilirsin

Davacının İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği bünyesinde idari memur olarak göreve başladığı 28/04/2009 tarihinden sonra 03/07/2009 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5910 sayılı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 20 maddesinde, ihracatçı birliklerinde istihdam edilenlerin, bu Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılacak yönetmelik hükümleri ile 4857 sayılı İş Kanunu ve İnsan Kaynakları Yönetmeliği hükümlerine tâbi olduğu, Geçici 1. maddesinin (3) numaralı bendinde, hâlen görev yapmakta olan birlik personelinin aynı statü ve özlük hakları ile görevlerine devam edecekleri kurala bağlanmış, bu Kanun'a dayanılarak hazırlanıp 03/09/2009 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İhracatçılar Meclisi ve İhracatçı Birlikleri İnsan Kaynakları Yönetmeliği'nin *"Tanımlar"* başlıklı 3. maddesinin (h) bendinde *"Personel : 4857 sayılı İş Kanununa tâbi olarak daimi, özel ve belirli süreli hizmet sözleşmeli olarak TİM, birlik, irtibat bürosu ve sosyal tesislerde istihdam edilen personel"* olarak tanımlanmış;" İdari memurun statüsü" başlıklı Geçici 5. maddesinde, *"(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte TİM ve birliklerde idari memur olarak çalışan personel, görevine aynı özlük haklarıyla ve idari personel unvanıyla devam eder."* hükmü yer almıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinin değerlendirilmesinden 5910 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ihracatçı birliklerinde idari memur olarak göreve başlayanların aynı unvanla görevlerine devam edecekleri, anılan Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten sonra işe başlayanların ise 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine tabi olacakları açık olduğundan; Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı kuruluşu olan ihracatçı birliğinde hizmet akdine değil Bakanlar Kurulu kararı, Yönetmelik ve Yönergede yer alan kamu hukuku kurallarına dayalı olarak işe başlayan ve bu statüsü 5910 sayılı Kanunun Geçici 5. maddesi ile korunan davacı ile davalı ihracatçı birliği arasındaki ihtilafın çözümünde özel hukuk kuralları değil kamu hukuku kuralları uygulanacaktır.

Anayasa Mahkemesinin E.2006/55, K.2008/45 sayılı kararında Dış Ticaret Müsteşarlığının teklifi ve Bakanlık onayı ile bağlı kuruluş olarak kurulan ve kuruluşuna dair tebliğin yayınlanmasından sonra tüzel kişilik kazanarak faaliyete başlayan ihracatçı birliklerinin Bakanlar Kurulu kararında belirtilen ve Dış Ticaret Müsteşarlığınca verilen görevleri yürütmelerinin ve ayrıca yönetmelik ve tebliğlerde belirtilen görev ve yetkilerle donatılmalarının bu birliklerin kamu gücü kullanarak kamu hizmeti yaptıklarını gösterdiği ifade edilmiştir.

Bu durumda, kuruluşlarına dair tebliğin yayınlanmasıyla tüzel kişilik kazanan ihracatçı birliklerinin kamu gücü kullanarak kamu hizmeti yaptıkları, ancak Anayasanın 123. ve 135. maddelerine göre tüzel kişilik kazanan kuruluş niteliğinde olmadıklarının Anayasa Mahkemesince ifade edilmesi; bu birliklerde 5910 sayılı Kanun'un yürürlük tarihinden önce idari memur olarak göreve başlayan ve anılan Kanun'un Geçici 5. maddesi uyarınca bu statülerinin korunması nedeniyle kamu hukukuna tâbi bulunanlar hakkında özel hukuk kurallarının uygulanmasını gerektirmeyeceğinden, İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birliğinde kamu hukuku usul ve esaslarına göre idari memur olarak göreve başlayan davacının görevine son verilmesinden kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümünün idârî yargı yerlerince çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Bu itibarla, uyuşmazlığın çözümünde idari yargı yerlerinin görevli bulunduğundan uyuşmazlığın çözümünde adli yargı yerlerini görevli kabul eden aksi yöndeki çoğunluk kararına katılmıyoruz.

Üye
Nilgün TAŞ

Üye
Ahmet ARSLAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden qsG/ChY - YcfG6vc - IwOUYCb - QJ1HWw= ile erişebilirsin